

ATT SLÄKTFORSKA I GÖTEBORG

av Per Clemensson

Del 2

Den viktigaste källan till släktforskning är i Sverige vår kyrkbokföring, som inte är särskilt gammal, det finns länder med betydligt äldre bokföring, men som är mycket välbevarad över tid och i vilken ingår husförhörlängden som ett unikt inslag. Låt oss därför börja genomgången av Göteborgs släktforskningskällor med dess kyrkbokföring

Den finns i dag i sin helhet till 1991 på Landsarkivet i Göteborg (papper och mikro-kort), till 1991 på SVAR och till 1895 på Genline (internet).

Före 1883

Vid stadens tillkomst på 1600-talet inrättades två församlingar: **Svenska församlingen eller senare Göteborgs Gustavi Domkyrkoförsamling**, som omfattade svenska medborgare, och **Tyska församlingen eller senare Christine församling**, som omfattade utlänningarna i staden. Den tyska församlingen delades 1773 i två församlingar, en svensk och en tysk. Vidare räknades i samband med Nya Lödöses omdaning till Göteborgs stads hospital 1627 till Göteborg och kallades **Kronohospitalsförsamlingen**. Dit kom att räknas hospitalets anställda och hjon samt jordbruksbefolkningen vid stadens landerier och på stadens jord. Denna församling bildade före 1712 tillsammans med Örgryte församling annex till Domkyrkoförsamlingen, efter 1712 utgjorde Örgryte och Hospitalsförsamlingen eget pastorat. Även **Fattighusförsamlingen** (tillkommen 1727) för försörjningstagare vid fattighuset och **Garnisonsförsamlingen** (tillkommen 1680) för garnisonens och regementets personal med kyrka i Kronhuset tillhörde Göteborgs församlingar.

Ingen av dessa fem församlingar omfattade ett bestämt territorium av staden, de var alltså ej territoriella, utan personella, dvs en persons församlingstillhörighet bestämdes av hans yrke eller ekonomiska status eller ursprung – soldat/Garnisonsförsamlingen, fattighjon/Fattighusförsamlingen, tysk/Kristine tyska församling. I övrigt valde man själv sin församling; naturligtvis spelade bostadens belägenhet roll, men exempel finns på personer bosatta invid Domkyrkan men skrivna i Kristine eller rentav i Karl Johans församling, trots att denna inte tillhörde Göteborg förrän 1883.

Förutom dessa fem församlingar fanns vissa församlingar för främmande trosbekännare. Den äldsta av dessa är Engelska församlingen som kom till 1747 och hade sitt ursprung i sammanslutningen British Factory från 1699. Här kyrkbokfördes brittiska medborgare från 1774 fram till 1897, då de därjämte skulle bokföras i svensk försam-

ling. En särskild församling utgjorde Göteborgs Evangeliska Brödräfsamling som började sin verksamhet på 1740-talet men som aldrig haft rätt till egen bokföring. Vidare bildades en mosaik församling med egen bokföring 1820–1910 (i Göteborgs Stadsarkiv) och en katolsk församling från 1862 med rätt till egen kyrkbokföring 1863-1883 och 1895-1910. Många församlingsmedlemmar av dessa kan vara dubbelt bokförda både i svensk kyrkbokföring och i den egna församlingen.

Utanför Masthugget, omkring Gamla Varvet och längre västerut, uppkom en förstad till Göteborg, som varken kyrkligt eller judiciellt tillhörde Göteborg. Området bestod ursprungligen av två församlingar:

1. AmiralitetsVarvsförsamlingen eller Varvsförsamlingen eller från 1786 Privata församlingen utbröts 1700 ur Örgryte församling och blev 1786 förklarad för "fri kyrka och församling till vilken var och en, som det åstundade, ägde frihet att sig hålla".
2. Mariebergs eller Majornas församling eller Majförsamlingen utbröts ur Örgryte församling 1786.
3. År 1820 sammanslogs församlingarna 1-2 under namnet Förenade Kustförsamlingen och 1828 fick församlingen namnet Göteborgs Karl Johans församling. Den var till 1883 annex till Örgryte församling, då Karl Johans församling blev eget pastorat och ur kyrkligt hänseende förenades med Göteborgs stad. Församlingen hade redan 1868 ur

Plats	Volym	Tid	Anmärkning
	1	1818-1883	Finnes 1818-1829 (1883). Inb. Sid. 1-277. Förd i alfabetisk ordning. Förut betecknad "Giftas personal före 1829".
	2	1818-1883	Finnes 1818-1829 (1883). Inb. Sid. 1-196. Förd i alfabetisk ordning. Förut betecknad: "Ogiftas personal före 1829". Boken upplagd 1818.

	15	1878-1883	Finnes 1878-1883 30/4. Inb. Sid. 1-1191. Alfabetiskt förd. Betecknad "Giftas personal litt F".
	16	1878-1883	Finnes 1878-1883 30/4. Inb. Sid. 1-839. Alfabetiskt förd. Betecknad "Ogiftas personal litt F".

Utdrag ur Landsarkivets arkivförteckning i original för Göteborgs Domkyrkoförsamling

Tid	BESTÄLLES MED		Anmärningar
	Volymbeteckning	Film nr	
1818-1829(1883)	Gustavi Domkyrk. A I a: 1	23/65	Förut betecknad "Giftas personal före 1829".
1818-1829(1883)	" " A I a: 2	23/65	Förut betecknad "Ogiftas personal före 1829".
1878-1883 30/4	" " A I a: 15		Betecknad "Giftas personal litt F".
1878-1883 30/4	" " A I a: 16		Betecknad "Ogiftas personal litt F".

Utdrag ur Landsarkivets arkivförteckning i sammandrag för Göteborgs Domkyrkoförsamling

judiciell synpunkt förenats med Göteborg.

Genom församlingsindelningen den 1 maj 1883 avskaffades den personella indelningen och en territoriell indelning av Göteborgs församlingar efter bostadens belägenhet infördes. Gränser för de olika församlingarna drogs upp och en omföring av församlings-medlemmarna genomfördes samt nya församlingar bildades. Haga, Gamlestads och (gamla) Masthuggs församlingar tillkom.

För att hitta rätt kyrkbok

För att hitta rätt Göteborgs-kyrkbok skall du i första hand vända dig till Landsarkivet i Göteborg. Originalförteckningen på papper finns i landsarkivets expedition dels i sammandrag och dels i fullständigt skick och dessutom på internet under www.ra.se.nad. Detta är det fullständigaste exemplaret av arkivförteckningen vilket upptager anmärkingar om volymernas exakta innehåll. Förteckningar över Göteborgsförsamlingarnas kyrkoarkiv av enklare slag (med mindre anmärkingar mm) finns även på SVAR och Genline. I landsarkivets expedition finns även sakkunnig personal att tillfråga, vilket kan vara en tillgång för att lösa knepiga forskningsfrågor i Göteborgs-böckerna. Utdrag ur de fullständiga arkiv-förteckningarna finns även intagna på Genline under Sid-anmärkingar som volymregister.

För att hitta rätt i kyrkboken

Vid landsarkivet i Göteborg har man under årens lopp genomfört en omfattande personregistrering av bouppteckningar, städernas kyrkböcker, emigrantlistor mm. Denna registrering påbörjades redan på 1910-talet och har sedan under 1900-talet i stort fullföljts för tiden fram till c:a 1900. Särskilt har registreringen varit koncentrerad till Gö-

teborgs stads böcker före 1883, vilket har betydligt underlättat sökningen i böckerna.

Sålunda finns alfabetiska personregister till samtliga Göteborgsförsamlingars personalförteckningar (= husförhörlängder), flyttnings-, födelse-, vigsel- och dödböcker samt till attestserier såsom bilagor till flyttningslängderna och till dödböckerna. Dessa register är inbundna i röda band i landsarkivets expedition och är fritt tillgängliga för forskarna. Utan register är Göteborgs-böckerna svåra att söka i, då hänvisningar till ort-, gatu-, rote- eller gårdsnamn ofta saknas. Ibland förekommer sidhänvisningar mellan böckerna men lika ofta hänvisas till böckernas gamla beteckningar, vilka kan vara svåra att lösa. Så t ex hänvisas till OG litt F vilket betyder Bok över ogiftas personal nr F dvs AIa: 17. Dessutom har register upprättats till mer udda arkivserier i kyrkoarkiven då t ex den normala kyrkbokföringen saknas; så t ex har Domkyrkoförsamlingens begravningsräkenskaper registrerats 1688-1761, då dödböcker saknas före 1762. Registren finns på mikrokort.

Ovanstående redogörelse för Göteborgs församlingar har delvis hämtats ur Katalog för Genealogisk forskning vid Landsarkivet i Göteborg (utgiven av Landsarkivet 1976) och ur Något om Göteborgsarkiven av Gösta Lext (i Göteborg Förr och Nu IV 1966).

Uppgifter om de enskilda Göteborgsförsamlingarnas arkivbestånd, gränser, begynnelse- och slutår samt luckor och forskningsproblem lämnas i nästa avsnitt.

Volym	År	Kortnr	Kort
AIa: 1	1818-1829	50134	7
Förut betecknad "Giftas personal före 1829"			
AIa: 2	1818-1829	50135	3
Förut betecknad "Ogiftas personal före 1829"			
AIa:15	1878-1883	50148	16
Betecknad "Giftas personal litt F"			
AIa:16	1878-1883	50149	7
Betecknad "Ogiftas personal litt F"			

Utdrag ur SVAR:s arkivförteckning för Göteborgs Domkyrkoförsamling

Antikvariat
Genealogica

Köper & Säljer

böcker för släktforskare & personhistoriker

Beställ katalog

E-post: katalog@genealogica.com

Telefon: 070 - 666 02 20

eller ta en titt online

www.genealogica.com